

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'liqin Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 973 sahifa.
E'lon qilishga 2026-yil
30-sentabrda ruxsat etildi.

JURAYEVA ZILOLA TUROBOVNA

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish sharoitida inson kapitalining raqamli iqtisodiyot rivojlanishiga ta'sirini ekonometrik baholash.....582

TURDIYEV ABDULLO SAGDULLAEVICH

O'zbekiston hududlarida qurilish materiallariga talab muhiti omillarining panel bahosi.....592

TO'RAYEVA SEVINCH SIROJIDDINOVNA

Olmalik kon-metallurgiya kombinatida investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....602

JOMOLOV MUZAFFAR MIRZOXITOVICH

Hududlarda investitsiyalar samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti: Toshkent viloyati shahar va tumanlari misolida.....608

KABILOVA ZEBO BABAKULOVNA

Surxondaryo viloyatining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va mehnat resurslari salohiyatini tahlili.....620

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

TURDALIYEV AVAZBEK TURDALIYEVICH, YIGITALIYEV OBLOYOR DONIYORJON O'G'LI

Anor (*Punica Granatum* L) ekilgan maydonlarda tuproq biologik faolligi ko'rsatkichlarining meva hosildorligi va sifatiga ta'siri.....628

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan och tusli bo'z tuproqlarda biomikrolarning selektivligi.....634

BAUETDINOVA INABAT SATULLAEVNA, TEULIEV JAKSILIK BEGDULLAEVICH, ALLANAZAROV SULTANBEK REYPAZAROVICH

Kuzgi bug'doyni yomg'irlatib sug'orish va oziqlantirish me'yorlarining tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....643

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH, MUSURMONOV AZZAM TURDIYEVICH, ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI, AMINJONOV BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI, TURAPOV URAL YUSUPOVICH, SAYFIEV SHERZOD BEKNAZAROVICH

Tok tuplaridagi hosil yuklamasi me'yorini belgilash va uning hosildorlikka ta'sirini ilmiy asoslash.....649

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH, RAVSHANOV MIRJALOL

Ma'danli o'g'itlar me'yorlarining bahorgi bug'doy navlari don hosildorligiga ta'siri.....655

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan tuproqlarda paragenetik elementlarning geokimyoviy xususiyatlari: Ca va Sr misolida.....660

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini gat asosida shakllantirish (Kogon tumani misolida).....667

XALILOVA KAMOLA ABDULXODI QIZI, TUXTAYEVA DINORA NAVRUZOVNA

O'zbekistonda qarag'ay (*Pinus* L.) seleksiyasi va unga qo'yiladigan talablar.....677

TURSUNOV SAYDULLO ZOKIRJON O'G'LI

Fosforli o'g'itlarning moyli zig'ir hosildorligi va hosil tarkibiga ta'siri.....683

JURAYEV JAVLON MIRZATILLAYEVICH

Ayrim ra'noguldoshlar oilasi vakillarining asalarilar soni ortishiga ta'sir etish ko'rsatkichlari.....689

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini GIS monitoring ma'lumotlari asosida takomillashtirish (Kogon tumani misolida).....695

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH, ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Ingichka tolali g'o'za hosildorligining navbatlab va almashlab ekish tizimlariga bog'liqligi.....703

RAXIMOVA JAMILA SHAVKAT KIZI, BERDIBAYEVA DILFUZA BAZARBAEVNA

O'rmon tugmachaguli (*Malva Sylvestris* L.)ning botanik tasnifi, tarixi, geografik areali va bioekologiyasiga oid ilmiy tadqiqotlar tahlili.....708

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH

Almashlab ekish tizimlarning ingichka tolali g'o'zaning o'sishi, rivojlanishiga ta'siri...718

ISROILOV BAXTIYOR ABDULLAYEVICH, SOLAYEVA DINORA BAXTIYOR QIZI

Marjumakni rivojlanish fazalarini davomiyligiga ekish muddati, me'yori va usullarining ta'siri.....723

ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Sug'oriladigan taqir-o'tloqi tuproqlari sharoitida ingichka tolali g'o'za naviga Agrozim bioo'g'itini ta'sirini baholash.....731

ABDULLAYEVA MAVJUDA NURIDDINOVNA, EGAMURODOV SHAXBOZ

Kuzgi boshqoli don ekinlari yetishtirishda bioo'g'itlarning tuproq unumdorligi va hosildorlikka ta'siri bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarining tahlili.....736

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va pilla mahsuldorlik ko'rsatkichlariga turli oziqlantirish usullarining ta'siri.....745

CHORIEVA ZARXOL QODIROVNA

Surxondaryo viloyati Sherobod tumani o'rta sho'rlangan tuproqlarining genetik-morfologik tuzilishi.....753

TURG'UNBOYEVA ZULFIZAR G'AYRATJON QIZI

Markaziy Osiyoda yaratilgan bug'doy navnamunalarining morfo-fenologik xususiyatlari va seleksion qiymatini baholash.....758

NURMATOVA DILDORAXON ERKINJON QIZI

Yeryong'oqning "Salomat" navida tup qalinligi va o'simliklar saqlanuvchanligiga ekish sxemasi, mineral o'g'it va biostimulyatorlarning ta'siri.....762

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va mahsuldorlik ko'rsatkichlariga kompleks preparatning ta'siri.....769

MAMASAI DOV OLIMJON ELMUROD O'G'LI, UMIDOV SHAVKAT ERGASHEVICH

Sut xomashyosini yig'ish va dastlabki sovitish rejimlarining sifat ko'rsatkichlari barqarorligiga ta'siri.....776

ABDULLAYEV ZOKIR IKROMJONOVICH, SALOHIDDINOV JAXONGIR

Qulupnay mevasini sublimatsion usulda quritishning texnologik ko'rsatkichlarini baholash.....783

YULDASHEVA GUZAL QAXXOR QIZI

Farg'ona viloyati intensiv shaftoli bog'larida fenologik fazalar bilan zararli organizmlar rivojlanishining o'zaro bog'liqligi.....789

ESHQUVVATOV JASUR

Sirdaryo viloyati sharoitida chilonjiydaning istiqbolli navlari ko'chatlarini yetishtirish texnologiyasini takomillashtirish.....794

TO'RAMATOV RUSTAM G'OPUROVICH, SHOKIROV ALISHER JO'RABOYEVICH

Qovoq navlarining takroriy muddatda yetishtirish samaradorligi.....806

JO'RAYEV SIROJIDDIN TURDIQULOVICH, ISAQOV BOBURNIRZO ULUG'BEK

O'G'LI, OLIMOVA ZULXUMORXON QAXRAMONJON QIZI, BOYLIYEV MA'RUF

G'o'zaning Gossypium Hirsutum L. mahalliy navlarida suv tanqisligiga bardoshlilikni morfofizilogik va SSR markerlar asosida kompleks baholash.....812

OSERBAEVA TAMARAXAN, KUNAKBAEV NURJAN SARSENOVICH

Qoraqalpog'iston sharoitida no'xat navlari poya balandligiga ekish muddatlari va me'yorlarining ta'siri.....818

KADIROV ABDUXALIL RO'ZMAXAMMATOVICH

Qishloq xo'jaligi yerlarining toifasini o'zgartirish jarayonlarini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirish.....824

ABDULLAYEV ZOKIR IKROMJONOVICH, YO'LDOSHEV O'TKIR

Mahalliy sharoitda yetishtirilgan gilos mevalarini gazli muhit sharoitida saqlashning ilmiy va amaliy asoslari.....830

ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI, TASHIMOV SULTANMUROD

CHORIYEVICH, ZARIFBAYEV JASUR SHAVKATOVICH, RAHMONOVA DILRABO

Tomchilatib sug'orishning takroriy ekilgan shirin makkajo'xori hosildorligiga ta'siri.....836

TURAYEV RUHIDDIN AMIRQULOVICH, TEMIROVA SHAXNOZA

Suv fondi yerlari monitoring yuritish usulini dasturiy ta'minotda takomillashtirish....840

KAYPNAZAROV JANDOS JUMAMBETOVICH, ORINBASAROV AJINIYAZ

ASANOVICH, PIRLANOVA BAXTIGUL SHARAPATOVNA, AYTMURATOVA NILUFAR

In Vitro usulida ekinlarni ko'paytirish va gen bankni ishga tushirish istiqbollari.....854

SHOKIROV ALISHER JO'RABOYEVICH, TO'RAMATOV RUSTAM G'OPUROVICH

Takroriy ekinda qovoq navlarining hosildorligiga oziqlanish maydoning ta'siri.....860

ARTIKOVA HAFIZA TO'YMURODOVNA, SHADIYEVA SAYYORA

Soya navlari ekilgan tajriba dalasi tuprog'ining suv o'tkazuvchanligi.....865

ABDALOVA GULISTON NURANOVNA, SHIMBERGENOVA GULZINA

Turli sug'orish tartiblarining yem-xashak ekinlarining tuproqda qoldirgan ildiz va ang'iz qoldiqlari miqdoriga ta'siri.....869

ISROILOV BAXTIYOR ABDULLAYEVICH, SOLAYEVA DINORA BAXTIYOR QIZI

Marjumakni barg shakllanishiga ekish muddati, me'yori va usullarining ta'siri.....873

ABDULAZIZOVA DILNOZA ABDULAZIZOVNA

Durdona navli mosh unidan foydalanishning bug'doy unining nonboplik xususiyatlari va non sifatiga ta'siri.....879

SHAMSIYEV AKMAL SADIRDINOVICH, ABDURAXMANOV UBAYDULLA

ZULFIQOROVICH, ESHONQULOV JAMOLIDDIN SAPORBOY O'G'LI, TO'RAMURODOV

XUSNIDDIN ASLIDDIN O'G'LI

Yeryong'oq navlarini takroriy muddatda yetishtirishning tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....885

UO'T: 635.621+631.543

TAKRORIY EKINDA QOVOQ NAVLARINING HOSILDORLIGIGA OZIQLANISH MAYDONING TA'SIRI

SHOKIROV ALISHER JO'RABOYEVICH

Toshkent davlat agrar universiteti professori, q.x.f.d.

E-mail: alishershokirov76@gmail.com

ORCID: 0009-0008-7805-6991

TO'RAMATOV RUSTAM G'OPUROVICH

Sabzavot, poliz ekinlari va kartoshkachilik

ilmiy-tadqiqot instituti, q.x.f.f.d

ORCID: 0009-0006-5980-8057

Annotatsiya. Takroriy ekinda qovoqning "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlari ko'chatlarini $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 70$; $(280+70)/2 \times 90$ sm sxemalarda ekib yetishtirib o'rganilgan. Tadqiqot natijalarida eng yuqori hosildorlik $(280+70)/2 \times 50$ sm sxemada gektariga 11,4 ming tup ko'chat ekilgan variantda (36,3 va 38,6 t/ga) bo'lib, barcha variantlarga nisbatan 12,4-24,1% gacha yuqori bo'lgan.

Kalit so'zlar: qovoq, takroriy ekin, ko'chatidan, nazorat, ekish sxema, variant, asosiy poya, meva vazni, umumiy hosildorlik, tovarbop hosil.

Аннотация. В повторной культуре изучалось выращивание сортов тыквы "Ширинтой" и "Палов каду 268" по схемам посадки $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 70$; $(280+70)/2 \times 90$ см. Результаты исследований показали, что наивысшая урожайность (36,3 и 38,6 т/га) была достигнута в варианте с густотой посадки 11,4 тыс. растений на гектар по схеме $(280+70)/2 \times 50$ см, что на 12,4-24,1% выше по сравнению со всеми другими вариантами.

Ключевые слова: тыква, повторная культура, рассада, контроль, схема посева, вариант, основной стебель, масса плода, общая урожайность, товарный урожай.

Abstract. In a repeated crop cultivation study, the "Shirintoy" and "Palov kadu 268" pumpkin varieties were grown using planting schemes of $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 50$; $(280+70)/2 \times 70$; and $(280+70)/2 \times 90$ cm. Research results demonstrated that the highest yield (36.3 and 38.6 t/ha) was achieved with a plant density of 11,400 plants per hectare using the $(280+70)/2 \times 50$ cm scheme, which was 12.4-24.1% higher compared to all other variants.

Keywords: pumpkin, secondary crop, seedlings, control, sowing pattern, variant, main stem, fruit mass, total yield, marketable yield.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo miqyosida turli zamonaviy texnologiyalar asosida poliz ekinlarini yetishtirish va iste'mol qilishga bo'lgan talab ortib bormoqda. FAO tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, dunyoda 26,5 mln. tonna qovoq mevalari yetishtirilib, yetakchi bo'lgan Xitoy (7,8 mln. t.), Hindiston (5,1 mln. t.), Rossiya (1,22 mln. t.), Ukraina (1,21 mln. t.) va AQSH (1,0 mln. t.) davlatlarida keng miqyosda yetishtirilmoqda. O'zbekistonda 2025-yilda asosiy ekin sifatida qovoq yetishtirilgan umumiy maydoni 8,3 ming gektar bo'lib, yalpi hosil 156,4 ming tonna va hosildorlik 206,3 s/ga tashkil qilgan. Poliz mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining yildan-yilga ortib borishi aholining oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan talabini qondirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Toshkent viloyati tuproq-iqlim sharoitida takroriy muddatga mos qovoq navlarini tanlash, qovoq ko'chatidan yetishtirish texnologiyalari, takroriy ekinda ekish muddatlari va sxemalarini aniqlash bo'yicha olib borilgan ilmiy izlanishlarning hajmi kam bo'lib, bu yo'nalishda chuqur ilmiy tadqiqot ishlari olib borish dolzarb masala hisoblanadi.

TADQIQOT USLUBLARI

Dala tajribalarda qovoqning "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlarini 20 kunlik ko'chatlar quyidagi ekish sxemalari bo'yicha amalga oshiriladi: $(280+70)/2 \times 30$ sm, $(280+70)/2 \times 50$ sm, $(280+70)/2 \times 70$ sm (nazorat) va $(280+70)/2 \times 90$ sm. Tadqiqotlar 4 qaytariqli, 2 qatorli, egatlar uzunligi 23 m, hisobli maydon 80 m² hisoblanib, har bir namunada 30 dona o'simliklarda iyun oyining birinchi dekadasida ekildi.

Dala tajribalarida quyidagi fenologik kuzatishlar, biometrik va boshqa ko'rsatkichlar bo'yicha hisob-kitoblar «Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilikda tajribalar o'tkazish metodikasi» (Azimov B.J., Azimov B.B., 2002), «Методика полевого опыта в овощеводстве и бахчеводстве» (Belik V.F., 1992), «Методика полевого опыта в овощеводстве» (Litvinov S.S., 2011.) va «Методические указания ВИР по изучению и поддержанию мировой коллекции тыквенных культур (qovoq)» (1977) uslubiy qo'llanmalari asosida olib borildi. Tadqiqot natijalarining statistik tahlili «Excel 2010» va «Statistica 7.0 for Windows» kompyuter dasturida, 0,95% ishonchlilik oralig'i bilan «Методика полевого опыта» (Dospexov B.A., 1985) dispersion usuli bo'yicha hisoblandi.

TADQIQOT NATIJALARI

Takroriy ekinda qovoq yetishtirishda "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlarini $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasida ekilganda eng uzun asosiy poyani (mos ravishda: 365,5 va 429,4 sm sm), yon shoxlarini (1090,4 va 1050,3 sm) va umumiy poyalarni (1455,9 va 1479,7 sm) shakllangan bo'lsa, aksincha, $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida eng kalta asosiy poyani (297,4 va 325,0 sm), yon shoxlarini (711,2 va 724,4 sm) va umumiy poya uzunligini (1008,5 va 1049,3 sm) namoyon qildi (1-jadval).

1-jadvaldagi ma'lumotlarga ko'ra, qovoqning "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlarini takroriy ekinda $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasida ekilganda eng ko'p yon shoxlari soni (mos ravishda: 4,8 va 4,2 dona) va bir tupdagi eng barg soni (340,2 va 292,9 dona) shakllangan bo'lsa, aksincha, $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida eng kam yon shoxlari soni (3,8 va 3,2 dona) hamda bir tupdan eng kam barg soni (295,8 va 217,2 dona) aniqlandi.

Takroriy ekinda qovoqning "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlarini $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasida ekilganda eng uzun barg bo'yi (mos ravishda: 15,0 va 16,6 sm sm) hamda eng keng barg eni (19,1 va 19,9 sm) namoyon qilgan bo'lsa, aksincha, $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida eng kalta barg bo'yi (13,9 va 15,5 sm sm) va eng enzis barg eni (18,0 va 19,1 sm) shakllanganligi ma'lum bo'ldi.

1-jadval

Takroriy ekinda turli ekish sxemalarida qovoq navlarining poya va barglarini biometrik ko'rsatkichlari (2020-2022 yy.)

Ekish sxemasi, sm	Asosiy poya uzunligi, sm	Yon shoxlari soni, dona	Yon shoxlari uzunligi, sm	Umumiy poya uzunligi, sm	Barg		
					bir tupdagi soni, dona	bo'yi, sm	eni, sm
"Shirintoy" navi							
(280+70)/2×30	297,4	3,8	711,2	1008,5	295,8	13,9	18,0
(280+70)/2×50	322,8	4,3	863,5	1186,3	319,3	14,2	18,4
(280+70)/2×70 (nazorat)	342,7	4,6	975,5	1318,1	328,9	14,7	18,8
(280+70)/2×90	365,5	4,8	1090,4	1455,9	340,2	15,0	19,1
EKF ₀₅	4,1	0,05	11,9	37,0	3,8	0,2	0,2
SX%	1,2	1,2	1,3	3,0	1,2	1,1	1,2
"Palov kadu 268" navi							
(280+70)/2×30	325,0	3,2	724,4	1049,3	217,2	15,5	19,1
(280+70)/2×50	357,8	3,5	779,1	1136,9	237,6	16,1	19,4
(280+70)/2×70 (nazorat)	389,1	3,8	918,4	1307,6	266,0	16,4	19,7
(280+70)/2×90	429,4	4,2	1050,3	1479,7	292,9	16,6	19,9
EKF ₀₅	3,8	0,04	10,1	13,9	2,7	0,2	0,2
SX%	1,0	1,0	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9

Takroriy ekinda qovoqning "Shirintoy" va "Palov kadu 268" navlarida eng yirik mevani (meva uzunligi×eni) (280+70)/2×90 sm ekish sxemasida (27,4×13,8 sm; 35,8×18,8 sm) shakllangan bo'lsa, aksincha, eng kichik mevani (280+70)/2×30 sm ekish sxemasida (20,1×12,3 sm; 26,0×16,9 sm) aniqlandi. Shuningdek, eng qalin meva etini (280+70)/2×90 sm sxemasida (2,3 va 3,4 sm) shakllangan bo'lsa, aksincha, (280+70)/2×30 sm ekish sxemasi (1,9 va 2,8 sm) eng kichik meva etini namoyon qildi.

2-jadval

Takroriy ekinda turli ekish sxemalarida qovoq navlarining mevalarini biometrik ko'rsatkichlari (2020-2022 yy.)

Ekish sxemasi, sm	Meva, sm		Meva etining qalinligi, sm	Meva soni, dona	Meva vazni, kg	Bir tupdagi meva hosili, kg
	uzunligi	eni				
“Shirintoy” navi						
(280+70)/2×30	20,1	12,3	1,9	1,7	1,1	1,9
(280+70)/2×50	22,0	12,9	2,0	2,4	1,4	3,5
(280+70)/2×70 (nazorat)	24,5	13,7	2,2	2,6	1,7	4,5
(280+70)/2×90	27,4	14,5	2,3	2,9	1,8	5,3
EKF ₀₅	0,3	0,2	0,03	0,03	0,02	0,07
Sx%	1,3	1,2	1,2	1,4	1,4	1,8
“Palov kadu 268” navi						
(280+70)/2×30	26,0	16,9	2,8	1,1	1,9	2,1
(280+70)/2×50	29,0	17,6	3,0	1,4	2,8	4,0
(280+70)/2×70 (nazorat)	32,8	18,2	3,2	1,6	3,0	4,7
(280+70)/2×90	35,8	19,4	3,4	1,7	3,1	5,4
EKF ₀₅	0,3	0,2	0,03	0,02	0,03	0,06
Sx%	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,5

Takroriy ekinda qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng eng ko‘p meva soni $(280+70)/2 \times 90$ sm sxemasida (2,9 va 1,7 dona) shakllangan bo‘lsa, aksincha, $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasi (1,7 va 1,8 dona) eng kam meva sonini namoyon qildi (2-jadval).

2-jadvaldagi ma’lumotlarga ko‘ra, takroriy ekinda qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng og‘ir vaznli meva $(280+70)/2 \times 90$ sm sxemasida (1,8 va 3,1 kg) shakllangan bo‘lsa, aksincha, eng engil vaznli meva $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida (1,1 va 1,9 kg) aniqlandi.

Qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarini takroriy ekinda yetishtirilganda bir tupdan eng yuqori meva hosili $(280+70)/2 \times 90$ sm sxemasida (5,3 va 5,4 kg) shakllangan bo‘lsa, aksincha, bir tupdagi eng kam meva hosili $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida (1,9 va 2,1 kg) aniqlandi.

Takroriy ekinda qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng yuqori umumiy hosildorlikni $(280+70)/2 \times 50$ sm sxemasida (39,9 va 45,3 t/ga) shakllangan bo‘lsa, aksincha, eng kam umumiy hosildorlikni $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasi (33,4 va 34,2 t/ga) namoyon qildi (3-jadval).

3-jadval

Takroriy ekinda turli ekish sxemalarida ekilgan qovoq navlarining hosildorligi (2020-2022 yy.)

Ekish sxemasi, sm	Umumiy hosildorlik, t/ga	Tavorbop hosildorligi, t/ga					Umumiy hosildagi tovarbop hosil ulushi, %
		2020-yil	2021-yil	2022-yil	oʻrtcha	nazorat ekish sxemasiga nisbatan, %	
“Shirintoy” navi							
(280+70)/2×30	36,1	28,2	35,1	26,8	30,0	92,6	83,1
(280+70)/2×50	39,9	35,2	40,8	32,9	36,3	111,9	90,8
(280+70)/2×70 (nazorat)	36,4	32,5	35,1	29,7	32,4	100,0	89,2
(280+70)/2×90	33,4	29,8	34,6	26,2	30,2	93,1	90,4
EKF ₀₅	0,4	1,2	1,1	0,9	0,3	–	–
Sx _%	1,2	3,8	2,9	3,3	1,0	–	–
“Palov kadu 268” navi							
(280+70)/2×30	40,6	33,8	41,6	24,3	33,2	98,8	81,5
(280+70)/2×50	45,3	36,1	44,7	34,9	38,6	114,7	85,2
(280+70)/2×70 (nazorat)	38,1	32,6	39,8	28,5	33,6	100,0	88,5
(280+70)/2×90	34,2	30,7	37,3	25,4	31,1	92,6	90,8
EKF ₀₅	0,5	1,3	1,2	0,9	0,3	–	–
Sx _%	1,2	3,8	3,0	3,3	1,0	–	–

3-jadvaldagi ma’lumotlarga ko‘ra, takroriy ekinda qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng yuqori tavorbop hosildorlikni $(280+70)/2 \times 50$ sm sxemasida (36,3 va 38,6 t/ga) shakllangan bo‘lsa, aksincha, eng kam tavorbop hosildorlikni $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasida (30,2 va 31,1 t/ga) aniqlandi.

Takroriy ekinda turli ekish muddati va sxemalarida qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng yuqori sof daromad $(280+70)/2 \times 50$ sm ekish sxemasida (48,5 va 33,7 mln. so‘m), aksincha, eng kam sof daromad $(280+70)/2 \times 30$ sm ekish sxemasida (36,0 va 25,7 mln. so‘m) aniqlandi. Shuningdek, ushbu navlarda eng yuqori rentabellikni $(280+70)/2 \times 50$ sm ekish

sxemasi (201,9 va 139,6 %), aksincha, eng kam rentabellikni $(280+70)/2 \times 90$ sm ekish sxemasi (155,9 va 97,3 %) namoyon qildi.

XULOSA

Takroriy ekinda qovoqning “Shirintoy” va “Palov kadu 268” navlarida eng yuqori tavorbop hosildorlikni $(280+70)/2 \times 50$ sm sxemasi (36,3 va 38,6 t/ga), shuningdek, eng yuqori sof daromad va rentabellikni ham ushbu ekish sxemasi (48,5 va 33,7 mln. so‘m; 201,9 va 139,6 %) namoyon qildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Балашев Н.Н., Земан Г.О. Овощеводств. – Т.: Ўқитувчи, 1972 – 325 с.
2. Белик В.Ф. Методика опытного дела в овощеводстве и бахчеводстве. – М: Агропрмиздат, 1992. – С. 133-135, 226.
3. Артюгина З.Д. Тиква, кабачки, қовоқи // Овощные культуры. (состав. Буренин В.И.) – Л.: Лениздат, 1980. – С. 116-124.
4. Ашеров И.М. Тикви Узбекистана. – Т.: Фан, 1979. – 64 с.
5. Azimov B.J., Azimov B.B. Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilikda tajribalar o‘tkazish metodikasi. – Toshkent, 2002. – B. 121-152
6. Белик В.Ф. Методика опытного дела в овощеводстве и бахчеводстве. – М: Агропрмиздат, 1992. – С. 133-135, 226.
7. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. – М.: Колос, 1985. – С. 207-223, 268-297.
8. Методические указания ВИР по изучению и поддержанию мировой коллекции тиквенных культур. – Москва, 1977. – С. 11-15, 59-62

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy